

TEGNESERIE

TEGNESERIE VIL LOKKE GÆSTER PÅ MUSEUM

'Den magiske spinel' formår at formidle islamisk historie, men rummer ikke stor tegneseriekunst

AF MATTHIAS WIVEL

DEN MAGISKE SPINEL · Peter Wandel og Rasmus Meisler · Cobolt & Davids Samling
· 144 sider · 250 kroner

Fotocollage: Illustrationer udvalgt fra tegneserien/ Forlaget Cobolt

Davids Samling i København rummer en af de fineste samlinger af islamisk kunst hinsides de flertalsmuslimske dele af verden. Det er et museum af internationalt format, en perle blandt danske kulturinstitutioner. Det ved specialister på området, men det kniber fortsat blandt det mere generelt kulturinteresserede publikum i Danmark såvel som internationalt.

Det velfinansierede museums seneste udspil i formidlingen af såvel samlingen som institutionen mere generelt er en tegneserie, *Den magiske spinel*, forfattet af museumsinspektør Peter Wandel og fortalt i billeder af illustratør Rasmus Meisler, der i øjeblikket nok mest er synlig som del af den grafiske identitet på *Weekendavisen*. Rasmus Meisler har før tegnet billedbøger med en snert af tegneserier – ikke mindst 2012-samarbejdet med Camilla Hübbe, *Tavs*. Men ret beset er der tale om en debut i udtryksformen fra begge skabere.

En spinel er en rubinagtig ædelsten udvundet af miner i Afghanistan. I den islamiske kulturkreds gik ædelstenene – tit med identificerende inskriptioner – ofte i arv fra generation til generation. En spinel indgraveret med navnet på Jahangir Shah (Indiens fjerde stormogul, der regerede i 1600-tallet, *red.*) tilgik Davids Samling i 2014.

Den magiske spinel udstikker en fiktiv proveniens for stenen fra ingen ringere end Djengis Khan til direktøren, i dag Kjeld von Folsach, der ifølge tegneseriens morsomme, afsluttende vignet via telefonbud erhvervede den på auktion hos Christie's.

Vi følger den kunsthistoriestuderende Sigurd, der arbejder som nattevagt i samlingen. Et fald ned ad den smukke hovedtrappe i herskabsejendommen i Kronprinsessegade sender ham uventet tilbage til Teheran i 1821, hvor han møder Fath Ali Shah Qajar (reg. 1797-1834), som pædagogisk fortæller ham om sine genvordigheder i krigen mod russerne på Kaukasus og viser ham sin lykkebringende spinel, et ældgammelt arvestykke. Da Sigurd vågner op tilbage i København, finder han stenen i sin lomme, og eventyret tager for alvor sin begyndelse.

Hjulpet på vej af sin nysgerrighed og en bog om sufisk talmystik foretager Sigurd flere mentale tidsrejser: til Indien og Taj Mahal i 1658, til Samarkand i 1404 og sidst til Konya i Tyrkiet i 1246. Han møder hver gang tidligere ejere af spinellen – alle store historiske personligheder – og han støder på forskellige genstande fra Davids Samling, hver ledsaget af en henvisning til bogens appendiks, som rummer billeder og vel-skrevne, oplysende katalogtekster. Sigurds besynderlige opførsel bekymrer i øvrigt hans strenge chef og bringer dermed hans job i fare, samtidig med at det komplicerer det romantiske forhold, han indleder til sin iransk-danske kollega Layla.

Peter Wandel og Rasmus Meisler er dygtige inden for deres respektive områder, men de har ikke lavet tegneserier før og er her ude i en særligt svær øvelse, som placerer sig mellem kulturformidling og historiefortælling. Konceptet har vundet stigende indpas på tegneserieområdet de seneste år, fordi museer og andre kulturinstitutioner i deres evige søgen efter et især yngre publikum har fået øje på *graphic novel*-formatet og ofte kan finde fornuftige penge til de involverede skabere. Denne signatur har endnu ikke set et vellykket eksempel på genren.

Herhjemme har Nationalmuseet trakteret med Nuka Gottfredsens episke, arkæologiske grønlandskrønike – smukt illustreret,

men gumpetungt skrevet – og Erik Knippers ubehjælpelige jernalderfortælling *Germania*. Orlogsmuseet og Moesgård har sponsoreret stive tegneserier af Ingo Milton, mens Den Kgl. Afstøbningsamling p.t. (når der er åbent) udstiller formidlen-de plancher af nogle af Danmarks bedste tegnere, som alligevel ikke kan andet end undervælde ved siden af de mesterværker i gips, de ledsager. I det store udland har Prado-museet i Madrid og Louvre i Paris leveret gysser og spændetrøje til store skikkelser på den internationale scene – fra Enki Bilal over Max til Taiyo Matsumoto – der alle som én har afleveret under niveau.

Som man kan konstatere på den udstilling af originaltegninger fra *Den magiske spinel*, der lige nu kan ses på Davids Samling, er Rasmus Meislers elegante, selv-sikre tegninger udført enkeltvis – og ofte direkte i tusch uden forudgående blyantskitser – og derefter skaleret og samlet til tegneseriesider på computeren. Æstetikken minder om 1980'ernes og 1990'ernes angelsaksiske penselsvingere, fra Kent Williams, Jon J. Muth og George Pratt til Sean Phillips' tidlige arbejde, mens fortællingen læner sig tungt op ad Hugo Pratts *Corto Maltese*.

Vi er dog langt fra den italienske mesters visuelle poesi og evne til umærkeligt at sammenflette forskellige virkelighedsplaner – springene mellem nutid og historie markeres af Rasmus Meisler med skift fra melankolsk nær-monokrom til stærkere farver, men det gøres alligevel for tilbageholdende diskret til virkelig at batte. Det bliver didaktisk. Endvidere får Meislers afhængighed af fotografier den velkendte konsekvens, at billederne størkner, og figurerne forekommer distante. Det distraherer endvidere, at sidstnævnte ofte er tegnet af fra kendte personligheder: Leonard Cohen optræder som den store afghanske digter Rumi (1207-1273), og Layla ligner fra visse vinkler Alexandria Ocasio-Cortez.

Men bogens største svaghed er den banale kærlighedshistorie om Sigurds forpup-pelse fra nörd til førsteelsker. Den afsluttes decideret pinligt med en af popkulturens mest fortærskede visuelle metaforer. Bogen skal læses for den viden og begejstring, med hvilken den formilder sit historiske og kunstneriske genstandsfelt, og naturligvis fordi den minder os om, at vi til enhver tid kan besøge Davids Samling og se den ægte vare.

kultur@information.dk

Udstillingen af originaltegninger kan ses i Davids Samling, Kronprinsessegade 30-32, København, indtil 29. november